

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

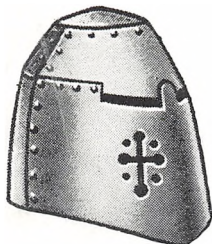
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

VÅBENHISTORISK TIDSSKRIFT

Bind 9

Januar 1976

Nr. 1

OMDREJNINGSPISTOL M. 1861

Kaliber: 11,2 mm. Piben indskruet i rammen om tromlen, der rummer 6 patroner af Lefauchaux's system (stiftpatroner). Ringsformet aftrækker. Skæfteplader af nøddetræ. Ovenpå låserummen mærket kronet ST = Søj-Tøjhuset, og på højre side GC = Georg Christensen, der var rustmester ved Københavns Tøjhus, og som har fremstillet pistolen på grundlag af bl. a. bøsse maker N. S. Jessens konstruktion. Approberet af marineministeriet den 2. januar 1861. Der er i alt lavet 203 stk.

VÅBENHISTORISK TIDSSKRIFT

Udgives af Vaabenhistorisk Selskab.

Ansvarshavende og præsident:

Jørgen Greve Ahlefeldt-Laurvig, Rønmossegård, Bredetved, 4300 Holbæk,
tlf. (03) 48 20 46.

Redaktion, annoncer og distribution:

Erik Ovesen, Vingetoften 31, 8462 Harlev J., tlf. (06) 94 13 32.

Sekretariat:

Våbenhistorisk Selskabs Sekretariat, »Brobyvang«, Ved Freerslev Hegn 21,
3400 Hillerød. – Tlf. (03) 26 25 02. – Giro 9 02 84 12.

Tryk:

Hanbergs Bogtrykkeri, Århus.

Dobbeltkort i størrelse 10,5×15 cm med motiver som ovenfor kan leveres i bundter à 4×3 stk. med kuverter til en pris af kr. 10,00 pr. bundt frit leveret. Bestilling ledsaget af betaling i check kan indsendes til Vaabenhistorisk Selskab, Sekretariatet, »Brobyvang«, Ved Freerslev Hegn 21, 3400 Hillerød.

MEDLEMSMØDER FORÅR 1976

11. februar

Dyrlæge Carl Strømberg
Foredrag om Islamiske Bøsser

★

10. marts

★

21. april
Generalforsamling

Møderne finder sted i

TØJHUSMUSEETS FOREDRAGSSAL
Frederiksholms Kanal 29 kl. 19,30

Efter møderne som sædvanlig »Våbensamlerens 5 minutter«

Fra et langt samlerliv

I september 1975 indvilligede fhv. isenkræmmer I. Brinkmann, Ålborg, i at lade sig interviewe til Tidsskriftet. Vor »hoffotograf« E. Kandborg og redaktøren invaderede Brinkmanns hyggelige hjem med al teknikken, blev vel modtaget og over en stille øl fik vi historien om en af de største våbensamlinger i provinsen. Interviewet var ganske let, idet Brinkmann allerede for flere år siden havde skrevet »samlingens historie«, så det efterfølgende bliver en blanding af et regulært interview og Brinkmanns egne ord. Vi indleder med sidstnævnte.

Det er blevet sent, men inden jeg skal til ro, går jeg ind i stuerne, tænder alle lysene, sætter mig i stolen for i en kort stund at kaste et blik på alle våbnene, tager måske et stykke i hånden for nærmere at betragte det og tænker i taknemlighed på far, som for mange år siden begyndte at samle dem og derved startede en hobby, som skulle blive til stor berigelse for os begge.

Hvornår startede du samleriet? og hvorfor?

En dag viste min far mig nogle franske bajonetter, udstillet hos en cigarhandler på Algade, og han spurgte mig løst henkastet, om jeg kunne tænke mig at få en sådan; jeg tror nok, han var blevet skuffet, hvis jeg havde svaret benægtende. Jeg svarede selvfølgelig omgående ja, og den blev købt for den fabelagtige pris af en krone og femoghalvfjerds incl. skede. Min far lavede et gehæng til den, og jeg var byens vigtigste dreng, når jeg med sablen ved siden gik morgentur med ham langs havnen. Den dag bajonetten blev købt tror jeg nok, at grund-

laget blev lagt for min far og mig til hvad jeg med god grund kan kalde en hobby for livet.

Så kom året 1914. Dette år blev der holdt mindehøjtideligheder for krigen 1864, og det var vel nok dette, der gav far lyst til at begynde at samle på gamle våben og i særdeleshed på danske, og da han en dag kom ind ad butiksdøren med en tapriffel i hånden, blev det klart, at nu var begyndelsen for alvor gjort. Det var forholdsvis let at købe våben af forskellig slags. I løbet af 1914–15 var samlingen blevet til ni geværer, syv pistoler, sytten sabler, tolv bajonetter og to lanser købt for i alt et hundrede syvoghalvfjerds kroner!

Hvor mange stykker har du nu?

Samlingen rummer nu ca. 200 forskellige stykker, der fordeler sig nogenlunde således:

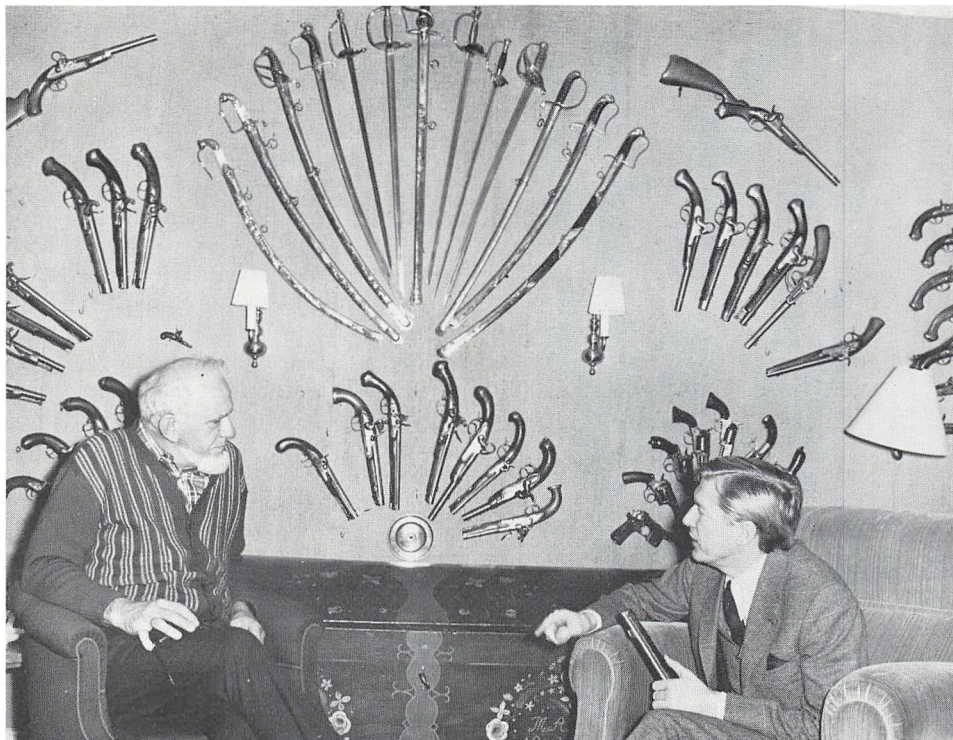
85 sabler, 65 pistoler, 40 geværer – og resten kommer i diverse gruppen med stagevåben, bajonetter og lignende.

Nogle er meget sjældne og andre er mere almindelige.

Er der nogle stykker, du gerne vil fremhæve?

Ja, pistolerne har min specielle interesse, og jeg kan fremhæve en lille samling af disse, som i daglig tale heroppe blot hedder »tandlægens pistoler«.

I februar 1968 blev jeg af en god ven gjort opmærksom på en annonce i Jyllands-Posten, den lød på 11 gamle pistoler, som skulle sælges til en samler. Jeg lagde omgående billet ind og fik et venligt brev fra sælgeren, en tandslæge i det sydlige Jylland. Han foreslog, at jeg skulle komme ned til ham for bedre at kunne bedømme dem, prisen kunne jeg næsten selv bestemme. Han fortalte også i brevet, at der var fem flintepistoler imellem, bl. a. en Frederik V, så der var vel ikke noget at sige til, at jeg måtte derned. Jeg tog afsted og fik handlet til

Jens Brinkmann og redaktøren i samtale om de gamle pistoler. På bagvæggen i øvrigt en smuk vifte af officerssabler og kårder fra Frederik VI's tid.

en meget rimelig pris, og jeg fik endda en ringhanekarabin og en krigsmedalje oven i handelen. Jeg lovede tandlægen, at så længe pistolerne var i mit eje, skulle de ikke blive solgt hverken samlet eller delt, og nu hænger de samlet på stuens fornemste plads og bliver altid med ærbødighed omtalt som »tandlægens pistoler«.

Var din far også medlem af Vaabenhistorisk Selskab?

Ja, i 1932 blev min far medlem af Vaabenhistorisk Selskab, som gennem de mange år fik meget stor betydning for ham. Det var dengang et nyligt startet selskab, med få og eksklusive medlemmer, og det var med bange anelser, at

far ansøgte om optagelse. Det blev imidlertid omgående bevilget ham, og selskabet var endda meget bæret over, at have fået et nyt medlem fra provinsen. Min far kom hurtigt i forbindelse med en af selskabets stiftere og mangeårige auktionarius guldsmed Holger Jacobsen, med hvem han hurtigt kom til at stå på en fortrolig fod. Guldsmeden var min far til overordentlig stor hjælp, når det gjaldt bud ved auktionerne og om de udbudte genstandes beskaffenhed. Jeg har gemt hele deres korrespondance, og det er med glæde jeg deri ser med hvilken omhyggelighed, guldsmeden altid besvarede fars breve.

Min far kom også i forbindelse med

Entrebil og stagevåben. Iblandt en gammel le fra »Slavekrigen«. Sidstnævnte hævdes også brugt af det polske landeværn og kaldes M. 1807.

Tøjhuset, og så sent som i 1944 kunne han som samler købe flere gode ting derfra, bl. a. hellebard og lilje for 50 kr. stykket, artillerikrudthorn for 40 kr. og Luxemborg-sabel for 40 kr., men så blev der kort efter lukket for salget, og det har ikke senere været muligt at købe noget derfra.

I 1944 måtte vi desværre aflevere vore brugbare skydevåben til politiet, som engang havde fået en liste over, hvad vi var i besiddelse af. Det var bl. a. vore skytteforeningsgeværer og diverse tromlerevolvere, deriblandt nogle danske som i dag er blevet sjældne og desværre umulige at opdrive igen. Vi havde håbet at få våbnene tilbage efter krigen, men efter flere års venten måtte vi desværre opgive at se dem mere. Som et

plaster på såret fik vi mange år efter udbetalt en mindre erstatning af krigsforsikringen.

Hvad giver det dig at samle?

Ja, indledningen er jo næsten svaret på dette spørgsmål. Glæden ved at samle er stor, når man holder af tingene. Våbnenes værdi og historien er for mig ikke det vigtigste, men våbnet som håndværk er sagen. Et harmonisk stykke er for mig f. eks. en fuldskæftet flintepistol, hvor relationerne mellem det mørke træ, messingbeslagene og formen er de rigtige. Et eksempel på et klodset stykke er Løbnitz M. 1841 med en aldeles uvedkommende og uharmonisk bøjlelås.

Også glæden ved at restaurere et våben er stor. Jeg er f. eks. i øjeblikket i gang med en officersdolk, der mangler fæstet, og jeg kan såmænd også lave dig en kanon en miniature, hvis du mangler en sådan.

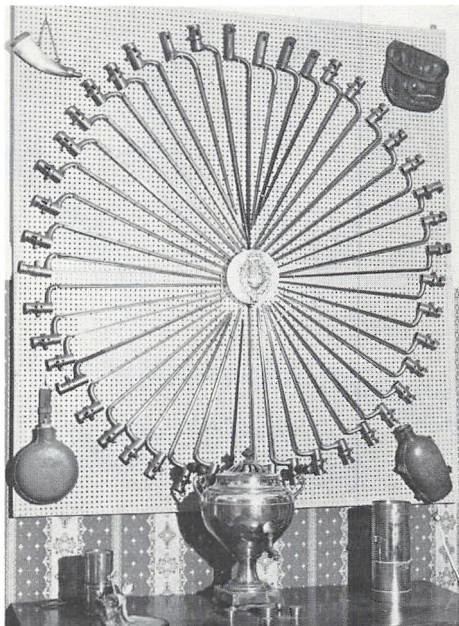
Det er måske ikke helt rigtigt at reparere et gammelt våben eller eventuelt at erstatte manglende dele. Det har jo været diskuteret meget, men jeg gør det nu ud fra den forudsætning, at det, og især for en ny samler, er af betydning at have et våben i sin samling, som af udseende er så nær det originale som muligt. Det kan jo også i mange tilfælde være svært at erhverve stykker, som er helt intakte.

Samler du stadig?

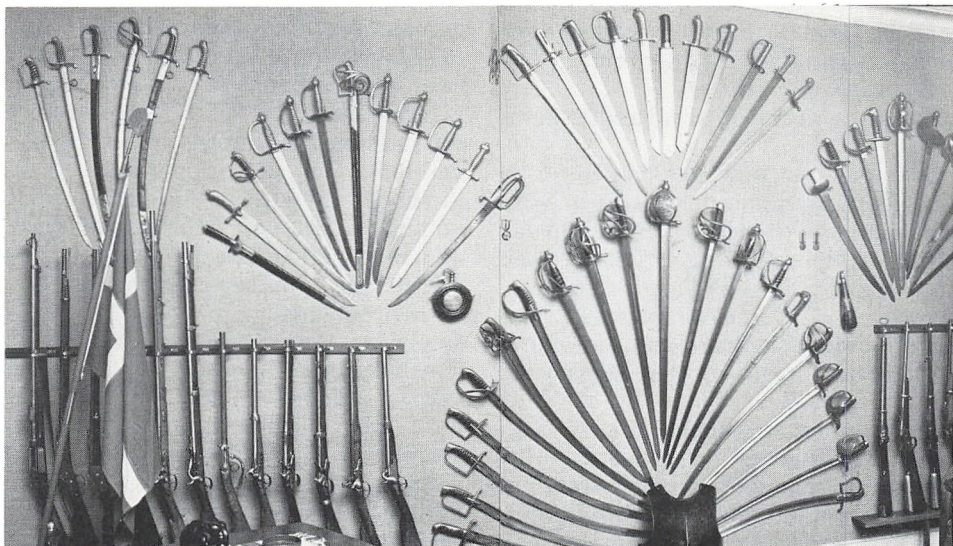
Ja, det hænder da, at der kommer et stykke til samlingen, og miraklernes tid er ikke forbi endnu. Sidste år fortalte en logebroder mig, at han havde et par »bøsser« på loftet, om det var noget? Ja, om det var! Det viste sig at være to danske flintlåsgeværer, nemlig en jæggerriffel M. 1807 og en flintkarabin for dragoner M. 1830, begge i original stand.

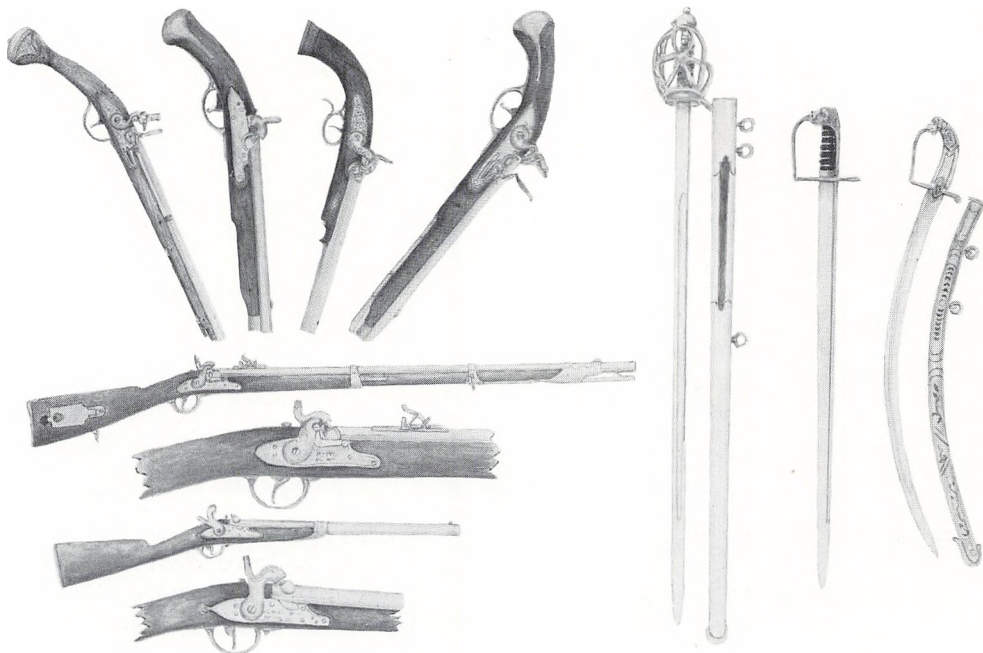
7 danske og franske flintlåsgeværer fra ca. 1750 til M. 1807.

Døllebajonetter fra dengang man kunne købe dem i bundter for en femmer.

Danske og udenlandske geværer, karabiner og jagtvåben.

Brinkmanns katalogblade over samlingen omfatter foruden tekniske specifikationer, stempler o. lign. også en meget smuk tegning af det pågældende våben. Naturligvis tegnet af Brinkmann himself.

Du og dit hjem er jo et samlingspunkt for en del samlere fra staden her.

Hvoraf kommer dei?

Ja, du tænker vel på »Tirsdagsklubben«.

Klubben blev startet 1968 den første tirsdag efter sommerferien. Et af vore medlemmer – en lærer – ringede den dag til mig og spurgte, om jeg ville give en kop kaffe, og jeg indvilligede – og dette gentog sig de følgende tirsdage. Et andet af vore medlemmer, en pedel, fandt ud af, at der foregik noget og kom en dag for at se, hvad vi lavede, og han blev også ved med at komme.

Omkring hjørnet har et andet medlem, en specialoptiker, sin forretning. Vi vidste, at han ikke gik hjem til middag, og en dag spurgte vi ham, om han kunne tænke sig at komme – og han blev

nummer fire. En ejendomsmægler, som også er en ivrig samler, kom tilfældigt til et af vore møder, han syntes åbenbart, vi havde det hyggeligt med hinanden og fortsatte med at komme. Vi var nu blevet fem. Det sjette medlem er isenkræmmer og lystfisker, og da han en dag kom på besøg, blev vi hurtigt enige om, at han hellere måtte komme med, og således blev »Tirsdagsklubben« til.

Vi er nok medlemmer af Selskabet og samles om vor fælles interesse: de gamle våben, men vi taler ofte om alt muligt andet, og i de syv år, »Tirsdagsklubben« har fungeret, er der opstået et varmt venskab mellem os, som rækker langt ud over samleriet.

Vi har af og til en gæst i klubben som kommer og fortæller os om sin samling eller om et specielt godt stykke.

Gamle danske militærvåben fra loft til gulv!

Tre-fire timer er fløjet afsted, hvor vi har suget indtryk fra fortiden og fra et langt samlerliv. Mange afbrydelser har der været i interviewet, hvor vi har taget de enkelte våben nærmere i øjesyn, har kigget på stempler og på Brinkmanns dejlige katalogblade. Ikke at forglemme den gamle kassebog fra 1916 med herlige poster som: Officerspistol M. 1880 kr. 12,-, Kammerladningspistol kr. 10,50, 2 stk. flintlåspestoler kr. 30,-, 2

landser kr. 0,50 og 20 døllebajonetter kr. 5,-. – Ak ja, det var dengang!

Iens Brinkmann er med sine 76 år stadig i fuld vigør. Han er aktiv sejl- sportsmand og logebroder, han tegner og maler, restaurerer våben og både og er aktiv inden for Hjemmeværnet sammen med sin hund.

Vi forlader Brinkmanns gæstfrie hjem med en følelse af at have mødt et positivt og rigt menneske. E. O.

ARNE BRUUN RASMUSSEN Kunstauktioner

Bredgade 33 . 1260 København K . Tlf. (01) 13 69 11

Etnografica *orientalske og eksotiske våben*

L. SUNDE . St. Regnegade 2 . 1110 København K . Telefon (01) 12 76 58

Referat af Århusmødet

(22. november 1975)

Af Peter Thygesen.

Trodsende vintervejret mødte godt 40 deltagere til medlemsmødet i Århus lørdag den 22. november. Teknologisk Instituts kantine og ikke mindst den med alle tekniske raffinementer forsynede foredragssal var den bedst tænkelige ramme om arrangementet. På Århus-gruppens vegne bød Erik Ovesen velkommen og gav ordet til museumsinspektør ved Tøjhusmuseet Kay S. Nielsen, der indledte sit foredrag om marinens blankvåben med at fortælle lidt om 1700- og 1800-tallets lineskibe og fregatter samt med hvilke typer våben, man førte forsvar og angreb fra disse. Selve foredraget formede sig som en grundig gennemgang af marinens blankvåben så langt tilbage som disse kendes og frem til skibssabel model 1882. Foredraget, som var ledsaget af lysbilleder, sluttede med en gennemgang af æressabler. Et interessant og levende foredrag om et emne, vi samlere ikke ved meget om.

For at supplere foredraget havde Århus-gruppens medlemmer arrangeret en meget omfattende udstilling af marinevåben. Denne blev nu på bedste måde

gennemgået af Th. Møller og Preben Wadskjær. Blandt udstillingens perler kan nævnes flådens magasinkarabin model 1877.

Efter spisepausen var man klar til at tage fat igen, og der røbes vist ingen hemmelighed ved at sige, at alle var spændt på, hvad der gemte sig bag den lidt mærkelige titel: »Kæphesteavl«, som tidligere chef for Nørrejydske Artilleriregiment oberst Niels Lunn havde kaldt sit foredrag. At obersten har en særdeles yngledygtig hoppe i stalden lodes snart uden for al tvivl, idet mange af dens føl blev gjort til genstand for grundig omtale. Med sin enestående evne til at bruge sproget førte obersten os i ca. 1½ time fra Danevirke (hoppen) til forsvarsværker (føllene) i Danmark, Tyskland, Frankrig, England og Sverige. At referere alt dette ville blive mere end Tidsskriftet kan rumme. Det skal høres!

Efter denne rundrejse i Europa, som blev illustreret med lysbilleder, sluttede obersten med en stor kæphest, nemlig: Militærmusik. Efter et langvarigt bifald og tak fra Erik Ovesen, hyldedes obersten med en fanfare (komponist: Niels Lunn) indspillet på bånd af Nørrejydske Artilleriregiments Trompeterkorps, der som bekendt er oprettet af oberst Lunn.

De, der af en eller anden grund ikke deltog i mødet, gik glip af en virkelig oplevelse og en dejlig våbensammenkomst.

Nordiske knivtyper i privateje II

Af H. Jacobsen

Foto: Tecknika Foto

I bind 8 nr. 5 startede guldsmed Jacobsen på en serie om knive. Her kommer 2. afsnit om de nordiske knive med hovedvægt på finske sameknive.

Forfatteren har været noget betænkelig ved at tage **fig. 1** med, da den vel nok hører til på Nordkalotten, men formentlig længere østpå, men kunne ikke modstå fristelsen, da det er en god og morsom kniv af en vis brugsalder. Klingen er primitivt smedet, men ret hård og ligger ret nær de ældre, brede sameknive, den er slet og ret drevet op i grebet, som muligt er birk. Skeden er måske fyr eller gran og skåret i ét stykke. Hvor udskæringen til grebet slutter, er der fra ryggen boret et ca. 12 mm stort hul, som fortsætter i en ca. 6 mm bred revne ud til enden. Det har lettet udhulningen og skal måske også forhindre, at der samler sig kondensvand, da den har været båret med revnen nedad. Total ca. 26 cm.

Fig. 2 er en typisk samekniv. Klingen er primitivt smedet. Grebet består af skiftevis rentak og sammenpressede skiver af birkebark? Angelen er nittet direkte på »knappen« (uden metalplade), som er prydet af et indridset geometrisk mønster. Skeden er ligeledes rentak i 2 halvdele på »højkant« sammenholdt af 2 messingnitter på tværs gennem spidsen (hvilket måske er dens egentlige funktion?) og en lædermanchet (til grebet) der er syet uden om 2 tappe på skeden, som således forhindrer læderet i at løsne sig. Det har været afsluttet af frynser. De fleste er knækket af. Skeden

er ligeledes ornamentet med et geometrisk mønster, samt på forsiden en same i pulk trukket af ren og på bagsiden en ren forfulgt af ulv? Kniven med den brede, flade klinge gør indtryk af at være en ældre type, men det ved forfatteren faktisk intet om. Total ca. 28 cm.

Fig. 3 er også en samekniv. Klingen ligeledes primitivt smedet, men nærmest af tolleknivstypen og simpelthen drevet op i rentak grebet, som er ornamentet med et indridset geometrisk mønster. Skeden ligeledes af rentak og i 2 halvdele, men på den normale led, sammenholdt af 2 messingnitter og en lædermanchet, der er syet sammen ved æggen over en kraftig vulst på hver side af skeden. Denne er gennembrudt og ornamentet næsten ens for og bag. Ornamenteringen er i karvsnit, og på bagsiden er indskåret 1894 og ERIK PAWA. Man fristes til at antage, at grebet er en brugsreparation, da det er så meget ringere end skeden, og at det oprin-

Fig. 1

Fig. 2

deligt har haft form lignende 2. og 4. Total ca. 20 cm.

Fig. 4 er ligeledes en samekniv i hovedtrækkende som 3., men grebet har nysølvbøsning, nitteplade og -knop. Skeden er sammenholdt af 4 mindre nysølvsnitter, og manchetten er sammensyet på bagsiden med en »ryg«, der har hul til en bærestrop. Klingen er den normale tollekniv og virker ubrugt, selv om resten har et vist brugspræg. Både greb og skede er polerede og ornamenterne graverede. Når lyset falder rigtigt, giver den blanke klinge gennem de små gennembrydninger en vis »diamantee« virkning. Både greb og skede er graveret med »pyntet« skriveskrift J.P.F. 1905, formentlig ejer-initialer. Total ca. 20 cm.

Fig. 5 må vel nærmest regnes for en samekniv. Grebet nærmer sig dog til fig. 8 svensk og klingen er en stor tollekniv sign. i skriveskrift Johannes Lauri/Rovaniemi. Grebet består af 3 stykker rentak med en skive sort horn imellem. Klingen er lige sat op uden nogen bøsning, den nederste del er da også revnet. Skeden er i 2 halvdele med en »muffe« i ét stykke skubbet ned over den øverste del, det hele holdt sammen af 10 små kobbernitter. »Muffen« er skåret i ret kraftigt relief. I skeden er indridset en pulk med same trukket af ren. Både greb og skede er polerede og har rester af zikzakkborter, alt brugspræget. Total ca. 27,2 cm.

Fig. 6 er en typisk finsk »puukko«, en rent håndværksmæssigt fremstillet handelsvare i luksusklassen. Klingen er sign. J. K. Lammi Kauhavalla og prydet med en floral dekoration, alt tyndt graveret, *a* i Lammi skal muligvis være *æ*. Grebet er sammenpressede birkebarkskiver med messingmontering, i barken er indlagt messingstrimler i en floral dekoration og 1888. Anglen er nittet igen-

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Fig. 6

nem knappen, bøsningen er prikornamenteret, en international primitiv teknik, som i lighed med »svicelering« i modsætning til gravering og ciselering ikke kræver nogen egentlig faguddannelse, blot en sikker hånd og øje. Man sætter en spids punsel an, slår et let slag med en hammer, sætter an lige ved siden af, slår igen osv. I dette tilfælde er spidsen lidt langagtig, og der går ca. 2 slag pr. mm. Skeden er presset-ornamenteret sort laktæder. Forsiden af den flade del er dog rød. Alt arbejde meget præcist. Total ca. 19 cm.

Fig. 7 er ligeledes en »puukko« i jævnere udførelse, med 2 knive i samme skede, hvilket ikke synes at være helt ualmindeligt. Klingerne er ret forslebne, især den lille, men har oprindelig også været spinklere end 6. Skeden er ikke laktæder, og den røde del er efterhånden næsten sort, købt før 1. verdenskrig. Total ca. 21 cm.

Fig. 8 er svensk. Klingen stemplet G. JOHANNESON/ESKILSTUNA, delvis udslidt. Grebet er brunt træ (oprindelig gult?) skåret i »oldnordisk« dragemønster. Montering forniklet messing. Skeden sort læder. Total ca. 21 cm. Forfatteren har fået den som bytte-gave omkring 1906–08 af en skovfoged i Nøddebo, som fortalte, at han havde givet over 100 dyr fangst med den.

Når Sverige er så beskedent repræsenteret, er grunden ganske enkelt den, at forfatteren kun mindes at have set udprægede industrivarer.

Vi drenge gik alle med kniv, de fleste nok med lommekniv, resten med tollekniv, nogle med begge dele og nogle med en mellemting, en »lommelollekniv«, som bestod af en tolleknivsklinge uden angel, der drejede mellem 2 messingplader som en almindelig lommekniv uden fjeder.

Grebet var et almindeligt, noget tykkere greb af samme længde som klingen. Det var udhulet, så det gav plads til den sammenfoldede kniv, der blev fastholdt af en lås. For enden var der et øsken, så den kunne bæres i en kæde (eller løst) i lommen. Når man skulle bruge den, trak man den ud, lukkede den op og stak den ind igen, så den sad urokkelig fast til låsen blev slidt, og den røg bagud ved et stød. Den fandtes både i ret store størrelser og ned til så små, at man kunne hænge dem ved urkæden, de var fornuftigvis noget dyrere end de reelle skedeknive og »rigtige drenge regnede dem for noget pjat. Den normale type tollekniv havde glat greb af gulbejdset træ (ret lig norsk fig. 8). Messingmontering og brun læderskede eller forniklet jernskede loddet sammen i 2 halvdele (ret lig norsk fig. 9) med enkelt gennembrydning underlagt med rødt skind eller lakeret stof på forsiden. De var lidt dyrere end læderskederne. Priserne varierede så vidt forfatteren husker mellem 1,- og 4,- kr. Forfatteren mener endda at have købt en ret stor i læderskede til 50 øre i udsalg. For den, som finder det helt usandsynligt, kan det oplyses, at man havde 50 øres basarer, endda på strøget, med enhedspris 50 øre, hvor man kunne købe utroligt mange forskellige ting, mest dame- og husholdningsvarer. Ved siden af de almindelige havde man en type, som fig. 8, men med smukt skårne ibenholtsgreb og fint ætsede polerede stålskeder med de samme dragemotiver som fig. 8, men i mere raffineret udførelse. De fandtes lige tveæggede, almindelige lige- og svagt krumme énæggede. Det er muligt, at de tveæggede havde symmetriske greb og skeder, medens de andre havde énsidige greb som fig. 8 og lidt bagudrettede spidser. De fandtes i størrelser op til 35–40 cm, men også i helt små dame-

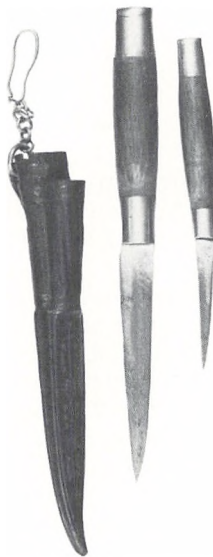

Fig. 7

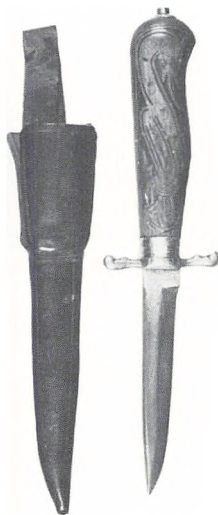

Fig. 8

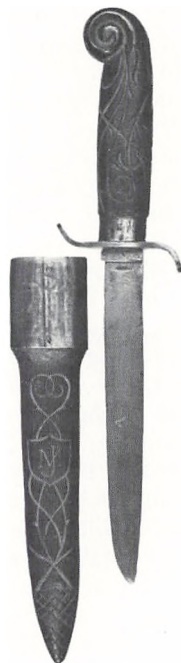
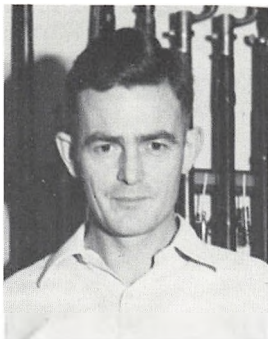

Fig. 9

størrelser, til at lægge på et sybord. Men de var dyre, vist fra 15–20,- til 50–60,- kr. efter størrelse, der var højder, som en dreng normalt ikke kunne nå dengang, og senere i samlertiden var de væk. Man ser dem ikke – eller sjældent – på markedet, men læderskede og gult eller brunt greb som fig. 8 mindes forfatteren kun at have set den samme.

Fig. 9 har dansk proveniens, desværre ikke førstehånds. Klingen er lavet af en fil, hvilket har været brugt overalt i verden. Forfatteren har en mundtlig oplysning om, at Sverige i ret stort omfang har eksporteret brugte file til bl. a. Indien. Den er helt igennem godt og solidt arbejde, greb og skede af brunt træ og jernmonteret. Grebet er drevet fast. Skeden er limet sammen i 2 halvdele og foroven sammenholdt af et solidt

mundblik med udskæring for parerstangen. På bagsiden er der en udskæring til en rem. Skæringen er pæn, men røber ikke nogen særlig formsans eller øjemål, i et skjold er skåret et slynget monogram M.J. (eller omvendt). Den er fremstillet af en mand, der har villet have en solid kniv, som så godt ud. Selvfølgelig har vi da også nok udover officersdolke fremstillet skedeknive herhjemme til brug for sømænd, jægere og fiskere, men næppe i større målestok, og vi har ikke udviklet nogen national type, formentlig fordi kniven ikke synes at indgå i vore nationaldragter. En type som fig. 12 s. 27 V.H.T. B2 nr. 2 kan måske tænkes båret også af civile som jagtkniv eller våben. Forfatteren har set eksemplarer med læderløkke til at trække over rem til at bære lodret.

Om præmie- sablernes og epauletternes afløsere IV

Af Frans Løvschall

Emnet for denne artikel er det yngste af tre »klassiske« udmærkelsestegn for underofficerer, nemlig »Udmærkelsestegnet for Skydelærere«.

Ved hærloven af 1867 bestemtes, at der skulle oprettes en skydeskole med det formål at uddanne hærens skydelærere, hvilket var nødvendiggjort af håndvåbnenes stadig mere komplicerede indretning i forbindelse med taktikkens krav til soldaten om større selvstændighed ved ildafgivelsen – hvortil senere kom den opgave at foretage de for håndvåbenområdets videre udvikling nødvendige forsøg.

Det tog lidt tid at få skolen oprettet, men 25 APR 1870 udkommer den approberede »Plan for Skydeskolen«, i hvis § 30 der står: »Enhver Underofficer, der fyldestgjørende har gennemgaaet Skolens *udvidede* Cursus og har faaet i det Mindste Godt i begge de Characterer, Chefen alene giver – Brugbarhed som Skydelærer og Forhold – tilkjendes de samme Udmærkelsestegn, som ved Kongelig Resolution af 14 JUL 1843 og 27 JAN 1844 tilkjendtes Gymnastiklærerne, dog med følgende Forandringer:

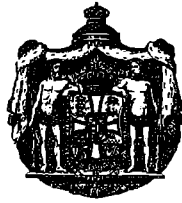
1. Over Skjoldet anbringes den Kongelige Krone.
2. Bogstaverne K. og I. bortfalde, og Bogstaverne M. og G. ombyttes

henholdsvis med Bogstaverne S. og S. (Skyde-Skolen). Vaabnene i Skjoldet ombyttes med 2 overkorsliggende Rifler.

3. Selve Skjoldet anbringes ikke umiddelbart paa Tressen, men paa et Stykke klæde af samme Farve som Kravens Omklapning og omtrent af samme Størrelse som Skjoldet, dog med lidt fremspringende Kanter«.

Skjoldet tildeltes altså kun de »udvidede Skydelærere« – som benævnelsen rent faktisk lød, og lyder den dag i dag – d.v.s. en skydelærer, der havde gennemgået et kursus af ca. 1 års varighed udover det almindelige kursus, hvor de pågældende underofficerer kun havde modtaget ½ års undervisning. Et bevis for en sådan udvidet skydelærer ses på fig. 1.

Skjoldets overkant har en opadvendende spids, der træder ind i kroneåbningen – hvorimod kronen ved gymnastiklærerskjoldet er anbragt direkte på skjoldets overkant – hvorved skydelærerskjoldet virker lettere og mere elegant (på mig). Kronernes udformning er ikke identisk med udformningen af kronerne på gymnastiklærerskjoldene, hvorfor det desværre ikke er muligt at benytte kronerne som sammenlignings-

SKYDESKOLEN.

Løjtnant N. J. Møller
ved Bataljonen,

der har gennemgaaet Skydeskolens almindelige Kursus og
bestaaet Afgangsprøven for dette Kursus i Juli-Maaned
1899, meddeles herved Vidnesbyrd om at være afgaaet
fra Skolen som

Skydelærer
med Hovedkarakter, meget Bærlig

Kjøbenhavn, den 15. Juli 1899.

Høvner

Chef for Skydeskolen

Løjtnant N. J. Møller har gennemgaaet Skydeskolens indviede
Kursus fra 1894 til 1899.

Den i Løjtnanten ved Afgangsprøven i 1899 fra almindeligt
Kursus i. Ellevens Bærlighed som Skydelærer gaaet Karakter er for-
aendret til 100.

Den er tildelt Løjtnantens Udmarksbetegnelse for Skydelærer
Kjøbenhavn, den 15/7 1900

Amundsen
i. Chef for Skydeskolen

grundlag m.h.t. vurdering af skjoldenes indbyrdes alder.

Til skjoldet hørte distinktionstresse af guld- eller sølvstresse efter knapfarven, ligesom skjoldet skulle fremstilles i begge farver.

Det frembød ingen problemer at tilvejebringe de fornødne tresser, da det jo var de samme, der blev anvendt af beridere og gymnastiklærere, men med skjoldet var det noget andet, fornemmeligen fordi ingen havde tænkt på at sørge for at få et sådant godkendt og fremstillet, før Skydeskolen i en skrivelse til Generalinspektøren for Fodfolket af 05 JUN 1871 oplyser, at skolen »efter al Sandsynlighed vil faa Brug for 4 af de i Planens § 30 omhandlede Udmærkelsestegn, naar indeværende Aars udvidede Cursus afsluttes ultimo September« og endvidere »tillader man sig at henlede Opmærksomheden paa Nødvendigheden af at bemeldte Tegn tilvejebringes, saafremt der ikke alt maatte være gjort Skridt i saa Henseende«.

Generalinspektoratet svarer 05 AUG, at skolen hellere må forhandle direkte med Forplejningskorpset om skjoldene, da den hele sag væsentligst er et økonomisk spørgsmål – hvilket skolen gør omgående, da sagen jo er ved at haste så småt, idet den anmoder om, at en approberet prøve af skjoldet må blive foranlediget, ligesom man gerne vil vide, hvor udgiften skal konteres, hvis skolen skal anskaffe de nødvendige skjolde.

Under 08 SEP modtager Skydeskolen en skrivelse fra l. Generalcommando-intendantur, hvori oplyses, at intendanturen fra sin prøvekommission har indhentet to forslag til udmærkelsestegnet, men at det efter intendanturens opfattelse kun er nr. 1, der er i overensstemmelse med bestemmelserne i § 30. »Videre vil Corpset ikke kunde medvirke i

Sagen, da Prøveexemplaret (som ikke er fremstillet endnu) formenes at burde indgaa til Ministeriets Approbation ad Commandoeien og den approberede Prøve at maatte opbevares ved Skolen i Lighed med, hvad der er Tilfældet ved Gymnastikskolen og ved Ride- og Beslagskolen. Udgiften ved Anskaffelsen af Udmærkelsestegnene, som skulle uddeles, ville være at udrede af Conto G.b.5. Sluttelig bemærkes, at Hofgjørtler Dalhoff, med hvem der er forhandlet, har erklæret at ville behøve 14 Dage til Stemplets Graving«.

Skydeskolen skriver 10 SEP til G.f.F. og anmoder om, at der erhverves ministeriets approbation på et skjold udført efter tegning nr. 2! Skolen udtrykker den opfattelse, at efter denne tegning vil skjoldet lettere kunne skelnes fra gymnastiklærerskjoldet, ligesom den skønner, at denne tegning er »i fornøden Overensstemmelse med Forskrifterne i § 30«.

General Nielsen er af samme formening og fremsender sagen til Krigsministeriet med indstilling om, at skolens ønske efterkommes.

Under 14 SEP 1871 tilskrives generalen af KM således: »Ministeriet bifalder hermed, at det Udmærkelsestegn, som i Henhold til § 30 – – – maa forfærdiges efter det af Hr. Generalinspekteuren indsendte og hermed tilbagefølgende Udkast No. 2. Et Exemplar af det nævnte Tegn forventes indsendt for at forsynes med Approbationssegl som Prøve for fremtidige Anskaffelser«.

Skolen rekvirerer 25 SEP 1871 4 sølvdistinktionstresser til de 4 sergenter, der »ved Afslutningen af det udvidede Cursus Løverdagen den 30' ds. har opfyldt Betingelserne for at de kan tilkjendes Udmærkelsestegnet for Skydelærere«.

03 OKT kan skolen endelig til G.f.F.

skrive således: »Skolen har herved den Ære at fremsende 1 Exemplar af det – – fremstillede Skjold til Skydelæreres Udmærkelsestegn, for at det kan blive forsynet med Approbationssegl. Udkastet, hvorefter Skjoldet er forfærdiget, følger hoslagt«.

G.f.F. fremsender under 05 OKT skjold og tegning til KM med anmodning om godkendelse.

1. Generalcommandointendantur oplyser 12 OKT Skydeskolen om, at de 18 Rdl. 80 sk., som stemplet til og prøveeksemplaret af udmærkelsestegnet har andraget, skal afholdes af bevillingen på konto O!

Under 13 OKT 1871 tilskriver KM såvel Skydeskolen som Forplejningskorpset, at »det modtagne Exemplar af Udmærkelsestegn for Skydeskolen fremsendes hermed efter at være blevet forsynet med Krigsministeriets Approbationssegl for at tjene som Prøve for fremtidige Anskaffelser af saadanne Udmærkelsestegn. Den nævnte Prøve vil være beroende ved Skolen«.

Desværre er såvel begge tegningerne som prøveeksemplaret af skjoldet forsvundet, hvorfor det beklageligvis ikke kan lade sig gøre at vise, hvordan de skjolde har set ud, som sergenterne M. Petersen af 5. BTN – J. F. S. Davidsen af 1. – J. F. C. G. Nielsen af 11. og H. F. C. G. Lundgaard af 13. BTN må have fået eftersendt, men da det på fig. 2 viste skjold virker ældst, tillader jeg mig at opfatte dette som et eksempel på denne første type. Som hovedårsag til denne vurdering skal anføres, at gengivelsen af geværene er så diffus, at det er vanskeligt at afgøre, hvorvidt der er tale om en forlademusket eller et eller andet bagladegevær – og helt klart er der ikke tale om en gengivelse af bagladeriffel M. 1867. Da denne type er ret sjældent forekommende, er der måske tale om en

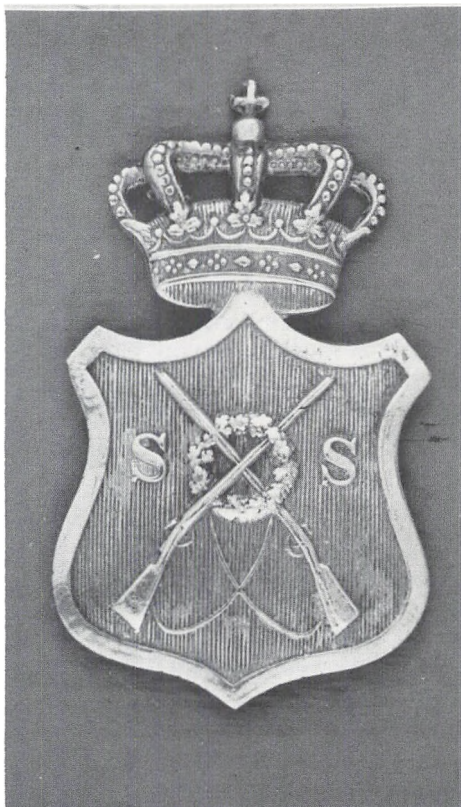

Fig. 2. Foto E. Kandborg

slags 1. oplag, som så hurtigt muligt er blevet ændret, idet man ikke har været tilfreds med gengivelsen af hærens nye, fortræffelige bagladevåben, uden at dette har sat sig skriftlige spor? Ved denne type mærkes ved kronen, at korsfiguren på kroneringen består af 4 perler; ved skjoldet at geværremmene danner et større V under kransen end ved de andre typer og at remmene udgår fra det sted på kransens underside, hvor geværrerne berører denne.

Den under gymnastiklærerskjoldet omtalte Forplejningsbestemmelse 7, pkt. 2 fra 1873 vedrørende præmieres-

ser fandt ligeledes gyldighed for skydelærere.

27 JAN 1881 revideres planen for skydeskolen, hvis § 31 omhandler udmærkelsestegnet og hvis udformning har været retningsgivende for udformningen af den tilsvarende bestemmelse af 18 FEB 1881 for gymnastiklærernes. Bestemmelserne for tildelingen af skjoldet er uforandrede fra 1870, men beskrivelsen er noget ændret, nemlig:

»Et Skjold af samme Farve Metal som Knapperne, henholdsvis af Sølv eller messingforgylt, hvori er anbragt et Emblem af 2 overkorsliggende Rifler, dækket i Midten af en Laurbærkrans. Over Skjoldet er anbragt den kongelige Krone, og paa hver Side af Emblemet findes et S.

Skjoldet anbringes i Overkanten af den dertil hørende Ærmedistinctions-tresse paa et Stykke Klæde af samme Farve som Kravens Omklapning og omtrent af samme størrelse som Skjoldet, dog med lidt fremspringende Kanter«.

Det foreligger ikke oplyst, at denne ændring af planen skulle have medført en nyfremstilling af skjoldet, men det er vel sandsynligt, at den på fig. 2 viste type er blevet afløst af fig. 4.

De tidligere refererede Forplejningskorpsetsbestemmelser fra 1891 er også gældende for skydelærere, ligesom planen for skydeskolen af 22 MAJ 1896 ikke frembyder nogen ændring af det i 1881 for udmærkelsestegnet meddelte.

1. hæftes bestemmelser fra 1908 vedrørende levering og betaling er ligeledes gældende for skydelærere, ligesom tariffprisen for et skjold med underlag også er 1 kr. 75 øre for dette skjold.

Heller ikke skydelærerskjoldet måtte bæres i forbindelse med skuldergradstegnene M. 1910, hvilket som bekendt blev tilbagekaldt ved K.f.H. af 03 MAR 1911.

Fig. 3 Foto stillet til rådighed af TMK.

Uniformsreglementet af 1911 beskriver i pkt. 103 udmærkelsestegnet for skydelærere således: »en i skraa Retning fra Søm til Søm paa venstre Overærme paasyet, 4 mm bred, Lidse i Guldtrækkerarbejde, hvorover er anbragt et Metalskjold hvorover en Krone; i Skjoldet er præget 2 korslagte Geværer, paa hver Side af disse et »S« og i Midten en Laurbærkrans«.

Under arbejdet med uniformsreglementet opdagede Forplejningskorpset, at der ikke ved Materielintendanturens Prøvesamling fandtes noget eksemplar af udmærkelsestegnene for hhv. beridere, gymnastik- og skydelærere, hvorfor intendanturen under 04 JUL 1911 fremsender 1 eksemplar af hvert af de ovennævnte skjolde i knapfarverne til godkendelse »forarbejdede i Overens-

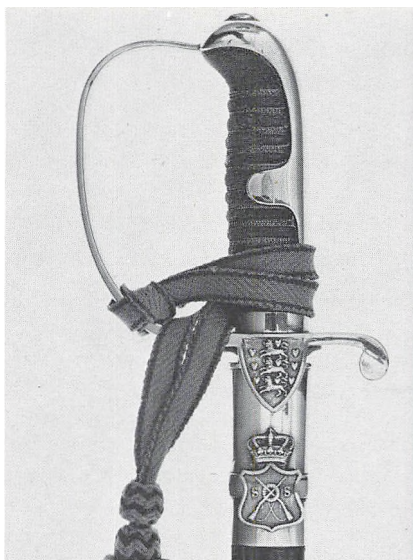

Fig. 4. Foto E. Kandborg

i planen for skydeskolen, der omhandler udmærkelsestegnet, ud af kraft, og under 12 DEC 1913 sættes udmærkelsestegnet selv ud af kraft – men noget tyder på, at skydeskolen uofficielt har fortsat med at tildele skjoldet efter 1913 – hvor længe foreligger ikke oplyst – idet den formodentlig har rådet over en beholdning af skjolde, som måske endda er blevet suppleret? De pågældende elever måtte selvfølgelig ikke bære skjoldet på uniformen, men det kunne nok gå an at pryde sabelskeden hermed – hvilket man så gjorde, endda ret så langt frem i tiden. Fig. 4 viser, at den sergent, hvis afgangsbrev er vist som fig. 1, har prydets sin sabel M. 1904 med det udmærkelsestegn, han fik tildelt i 1900, og det foreligger oplyst, at denne sabel er båret i tjenesten indtil den pågældendes afsked i 1912.

stemmelse med Uniformsreglementets Punkt 103« – hvilket næppe lader sig fortolke på anden måde, end at der må være tale om en nyfremstilling af alle tre skjolde, hvilken opfattelse også har været gjort gældende i de to første artikler.

KM returnerer de tre skjolde til Materielintendanturen under 06 JUL 1911 forsynet med godkendelsespåtegning. Disse skjolde er heldigvis nu beroende ved TMK, hvorfor det er muligt at bringe en gengivelse af Udmærkelsestegnet for Skydelærere M. 1911, fig. 3. Ved kronen hertil bemærkes, at korsfiguren består af 5 perler; ved skjoldet at viskestok og viser er gengivet.

Ved K.f.H. B. 14 af 20 JUL 1911 blev denne godkendelse officielt meddelt – og det skal i denne forbindelse bemærkes, at analogt med bestemmelserne for berider- og gymnastiklærerskjoldene skulle det farvede klædesunderlag aflægges.

15 NOV 1913 sættes de bestemmelser

Da skolens beholdning slap op – eller pengene – gik skolen over til at lade fremstille miniaturemærker i guld, sølv og bronze til anvendelse som knaphuismærker. De blev tildelt de tre elever på skydelærerkursus, der havde opnået de højeste pointssummer i samtlige skoleskydninger med pistol, gevær og rekylgevær. Udleveringen af disse mærker skete sidste gang i 1941 – og det kunne være sjovt at se dem!

Efter 1945 lod skolen foretage en prægning af mærket i 3 mm tykt messing, som blev mørkoxideret, hvorved mærket nærmest fremstod med kobberglans. Denne type mærker, der vises på fig. 5, blev nu tildelt de til skolen kommanderede lærere, enten ved deres afgang fra samme, eller ved udløbet af en så lang tjenesteperiode ved skolen, at den pågældende med rette måtte anses for »udvidet«. Disse mærker blev ofte anbragt på en træplade, forsynet med en penneholder og en plade, hvori tjenesteperioden var indgraveret. Hvornår

Fig. 5 Udlånt af OB P. S. Kristiansen, HJVR IV.

anvendelsen af dette mærke ophørte, er mig ubekendt, men vel formodentlig ca. 1961.

Da skolen 01 NOV 1961 ændrede navn til Infanteriskolen, blev også indskriften på »erindingstegnet« ændret til »I F S«, som det fremgår af fig. 6. Dette mærke blev anbragt på en skjoldformet træplade, beregnet til ophængning, formodentlig efter en amerikansk tradition, der i disse år begyndte at vinde frem også her i landet. Mærket, der ligesom det foregående er massivt, er af bronze og er for det gengivne eksemplars vedkommende ved ejerens foranstaltning blevet forsølvet for at bringe det i nærmere overensstemmelse med det oprindelige.

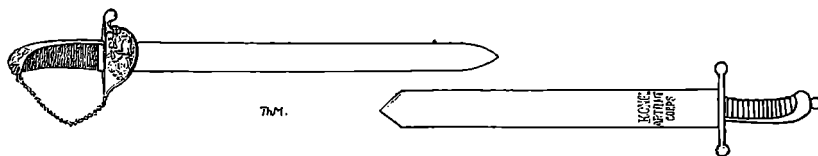
Uddelingen af dette mærke er efter

Fig. 6 Udlånt af PRLT E.O.A.Hedegaard, L.G.

det oplyste ophørt i 1966, hvorved skydelærerskjoldets »udvidede« alder blev over 50 år længere end antaget i 1913, og det kunne således næsten opnå at holde 100 års fødselsdag, hvilket ingen af de to ældre kom i nærheden af, omend gymnastiklærerskjoldet opnåede »støvets alder«.

Til benefice for den interesserede samler bringes en »nøgle« over de forskellige udførelser af dette skjold, som jeg har mødt, idet dog fig. 6 ikke er medtaget. Skulle nogen være i besiddelse af andre varianter, skulle det interessere mig at blive underrettet herom, ligesom jeg meget gerne modtager kommentarer vedrørende de foregående artikler.

KARAKTERISTIKA VED KRONEN:	TYPE 1 FIG. 2	TYPE 2 FIG. 5
1. Under rigsæblet er	4 perler	5 perler
2. Yderste kronebøjler har	6 perler	6 perler
3. Inderste kronebøjler har	11 perler	12 perler
4. Yderste kronebøjler er	meget udadbuede	lidt udadbuede
5. Rosetterne har tydeligt rundt midtpunkt	ja	ja
6. Bøgelinien over kroneringen er	lav og bred	højere og smallere end 1
7. Kuglerne på »bølgetoppene« er	små	små
8. Korsfiguren i kroneringen er dannet af	4 perler	5 perler
9. Bøgelinien begynder	opadgående	nedadgående
10. Bøgelinien slutter	nedadgående	opadgående

KARAKTERISTIKA VED SKJOLDET:

1. Formen	ret svejft	som type 1
2. Randen	bred	som type 1
3. Bogstavernes størrelse	små og brede	som type 1
4. Bogstavernes placering	midt mellem krans og rand	som type 1
5. Remmenes berøringspunkt med kransen	hvor gevæerne rører kransen	mellem gevæerne
6. Remmenes skæringspunkt	ud for kolberne	aftrækkerbøjlernes underk:
7. V-figuren under kransen	stor	lille
8. Bagerste rebøjle gengivet	nej	nej
9. Kransens udseende	busket	stilliseret
10. Haner gengivet	ja	ja
11. Gevæerne forestiller	kan ikke afgøres	M. 1867
Bemærkninger	Forskæfte til munding; viskestok, skæfteringe og viser ikke gengivet	Viskestok, skæfteringe og viser er gengivet

Post Scriptum om sabel M. 1904

Af Th. Møller.

I F. Løvschalls artikel om skydelærerskjolde i dette nummer vises bl. a. lidt af en sabel model 1904 for officerer, underofficerer og spillemænd af fodfolket. I tilslutning til denne illustration kan oplyses, at sablen blev indført ved kgl. resolution af 27/7 1904 til brug i forbindelse med den i 1903 indførte grågrønne uniform. Det blev samtidig bestemt, at der skulle indføres livrem af ny model, brun. Det blev endvidere bestemt, at man indtil videre til den ny udrustning

kunne benytte de hidtil reglementerede sidevåben, dog således, at nederste ring på officerssablens skede blev fjernet, og at bageste bærerem i det til denne sabel reglementerede sabelgehæng bortfaldt.

De hidtil for oversergenter og sergenter af fodfolket reglementerede sabler (M. 1854 og 1892) skulle anvendes, så længe beholdning af dem fandtes, men de skulle forsynes med skeder af brunt læder, efterhånden som de ældre, sorte skeder blev kassable. Om klingerne i disse sabler blev bestemt, at de ved istandsættelse kunne afkortes til 60 cm. Der er altså anledning til at mindes, hvad A. V. Skjødt skrev som slutning på artiklen »Ingeniørsabel M. 1866« i nr. 5/1975.

PE 3 KE GENGIVET S SKYDESKOLEN/ FANTERISKOLEN	TYPE 4 IKKE GENGIVET PRIVAT BESIDDELSE	TYPE 5 M. 1911 FIG. 3	TYPE 6 FIG. 5
	3 perler	3 perler	4 perler
	6 perler	7 perler	6 perler
	9 perler	7 perler	12 perler
udadbuede	næsten lodrette	som 4	som 2 og 3
	ja	nej	nej
	som 2	meget høj og bred	som 1
	små	store	små
erler	5 perler	5 perler	5 perler
		nedadgående	som 2 og 5
		opadgående	som 2 og 5
n 1 og 2	som 1, 2 og 3	mindre svejft	som 1, 2, 3 og 4
n 1 og 2	bred, men rande forenes ikke	smal	smal
n 1 og 2	som 1, 2 og 3	store	små og smalle
n 1 og 2	som 1, 2 og 3	nærmere rand	som 5
n 2	som 2 og 3	som 2, 3 og 4	som 2, 3, 4 og 5
ækkerbøjernes overkant	lige under aftrækkerbøjlerne	som 4	udfor kolbehalsen
n 2	som 2 og 3	som 2, 3 og 4	som 2, 3, 4 og 5
	ja; bugt på remme	nej	som 4
uralistisk	som 3	som 3 og 4	som 3, 4 og 5
	ja	nej	ja
1867	M. 1867	GV 89 med viskestok!	M. 1867
me synlige indeni krans	»Krølle« på aftrækkerbøjlerne	Udadvendende flig	Massivt
onebøjler ses bag rosetter	Som 2	under yderste bøjle t.h.	Som 2
m 2		Som 2	

Nordlundes Bogtrykkeri

Værkstedvej 4 . København . Valby . Tlf. (01) 30 48 11

Nyt våbenkatalog no. 5

400-500 antikke, nye og brugte våben har vi altid på lager.

Prisliste med billeder, beskrivelser og priser på mere end 200 våben, samt tilbehør og bøger, tilsendes mod forudbetaling af kr. 10,-.

ARMS GALLERY · Nybrogade 26 · 1203 Kbh. K · 01 - 11 83 38

Stjålne våben . . . pas på!

Fra politiets kosterblad har vi trukket følgende ud af interesse for vore medlemmer.

TRAPGEVÆR, Shadow Indy kal. 12, nr. 704866, o/u.

JAGTGEVÆR, Remington 3200 kal. 12, nr. 4562, o/u, 30/9 (Haderslev A 439).

SALONRIFFEL, Rex, nr. J 3013. Aug. (Fredericia D 700).

ARTILLERISABEL, M. 1802, nr. 39, mrk. BM 2 C 47.

M. 1802, nr. 39, mrk. BMIAC-96.

M. 1842, mrk. IR 301.

M. 1842, mrk. IR 451.

M. 1854, nr. 24, mrk. 1 AR 53.33.

M. 1854, nr. 24, mrk. 4 AA 114.

Sept. (Frederikssund P 160).

RYTTERPISTOL, 1750–1800, 40–50 cm lang, flintlås, messingbeslag, løbet restaureret efter brud, inskription, muligt 4 kmp 8. bataljon. 24/10 (Kbh. 3-4595).

LUFTPISTOLER, 2, RO, nr. 48329 og 48334. 29/10 (Tårnby D 661).

BANERIFLER, 2, Otterup kal. 5,6 mm. 27/10 (Varde A 415).

RYTTERPISTOLER, 2, tysk fabr., ca. 45 cm lange, broncebeslag på skæfter, fra ca. 1700-tallet.

HJULLÅSPISTOL, skæfte af sort træ indlagt benornamenter som blade.

DUELPISTOLER, 2, fransk fabr., 50–60 cm lange, skæftet sølvbeslået, løvehoveder i skæftebunden.

RINGHANEPISTOL, fra ca. 1850, mrk. Frederik VII. 22/10 (Kbh. 4-4523).

JAGTGEVÆR, Miroku kal. 20, nr. 333750, o/u. 25/10 (Nyk. F. D 693).

PISTOL, Neuhausen M. 49, 9 mm, nr. 18499, uden pipe. 25/10 (Kbh. 3-4614).

JAGTGEVÆR, Eibar kal. 12-70, nr. 36776, muligt indhugget nr. 339686, o/u.

JAGTGEVÆR Miroku 700 S kal. 12-70, nr. 385922, o/u.

LØB, nr. og kal. som foran. 26/10 (Kbh. 6-2621).

JAGTGEVÆR, FN Browning kal. 12/70, model Skeet A-1 o/u, 67 cm løb, enkeltaftrækker, ventileret skinne på øverste løb. 3/11 (Silkeborg D 792).

TAPRIFFEL, M. 1854/65, mrk. 1855-9841.

RYTTERKARABIN, M. 1867/96, mrk. 1631-5 AA 317.

RYTTERPALLASKER, 2, M. 1789, mrk. hhv. IDR-ZE 131 og IDR-ZE 95.

HIRSCHFÆNGERE, 2, M. 1849, mrk. hhv. 2 AB 1676 og 2 AB 887.

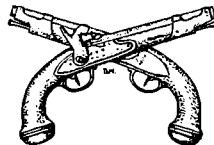
SIDEVÅBEN, 4, M. 1854, mrk. hhv. 643, H.M.D. 394, 40 B.1. C. og H.M.D. 252.

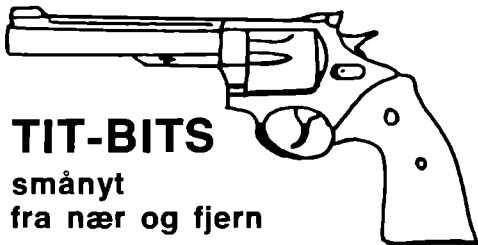
ARTILLERISABLER, 4, M. 1854, mrk. hhv. AA 33, I.R. 179, I. AA 80 og 2. AA 332, 6/11 (Tårnby A 282).

SIDEVÅBEN, M. 1854, mrk. B.M.J.C. 127, messingfæste.

HIRSCHFÆNGER, M. 1807/69, nr. 15-151, 13 cm fæste med tynd messingtråd, løvehoved og parerbøjle. 23/10 (Helsingør D 1612).

Evt. oplysninger om de stjålne våben bedes givet til politiet eller redaktionen.

TIT-BITS

smånyt
fra nær og fjern

Gevær M. 75, 7,62 mm, bliver den nye betegnelse på de til forsvaret og hjemmeværnet indførte geværer. De ventes taget i brug tidligt i året. Hjemmeværnets finskydningsgevær, der er meget lig ovennævnte, bevarer sin betegnelse gevær M. 66.

Det danske Flyvevåben har nylig fejret sit 25 års jubilæum. I denne anledning er der udsendt et jubilæumsskrift med titlen »Flyvevåbnet 1950-1975«. Kan fås ved henvendelse til Danmarks Flyvemuseum, Bogsalget, Kastrupvej 407, 2770 Kastrup. Giro 7284373. Pris kr. 15.

I meddelelse nr. 108 fra Skånes Vapenhistoriske Forening er der en fin artikel af Arne Thell om de revolvere, der i midten af 1800-tallet blev brugt af såvel den norske hær og marine som den svenske ditto. Illustreret med 7 fine fotos.

På den 1. militærhistoriske konference i marts 1975 vedtog man at nedsætte et udvalg, der igen skal danne en række aktivitetsudvalg med opgaver som: afholdelse af konferencer, seminarer, udsendelse af biografier, forsker- og forskningsoversigter og særarrangementer med det formål at udbrede kendskabet til de militære værnshistorie.

Det kendte engelske Arms Fair har holdt flyttedag til The Royal Lancaster Hotel nær ved Marble Arch i London.

Hotellet giver mere plads for udstillere og gæster. Der afholdes »fair« 2 gange årligt, så er du London-fan og har et besøg i tankerne, så kan vi allerede nu fortælle, at datoerne for de næste 2 salgsudstillinger er 23. og 24. april og 24. og 25. september 1976.

En tidligere journalist på Fyn har opgivet sit erhverv til fordel for en fabrikation og storeksport af autentiske, detaljerede kopier af de våben, der opbevares ved kirker og gravsteder for fortidens konger og høvdinge. 10 våbensmede er startet på arbejdet, og der er en stor kontrakt på vej om leverance til USA, Vesttyskland og Benelux. Der lægges vægt på, at våbnene, der overvejende bliver vikingetids, bliver fremstillet i en meget høj kvalitet, således at de bl. a. også vil kunne bruges i undervisningsøjemed. Man kan forestille sig den totale forvirring, når disse våben bliver udbudt til salg til samlere om 25-30 år.

»A Military Atlas of the First World War« er lige udkommet hos Heinemann Educational Books, 48 Charles Street, London WLX8AH. Et enestående studium af krigen 1914-18 med 200 kort, der viser de forskellige styrkers placering og desuden illustrationer af de vigtigste anvendte krigsskibe, tanks, fly og håndvåben. 344 s. £ 8.50.

Rigsarkivet har udgivet en bog af oberst Kyhl: Den Landmilitaire Centraladministration 1660-1763, bind I, kr. 34,95. Bogen behandler et vendepunkt i dansk militærhistorie og er meget interessant som dansk militærhistorisk kilde.

Honore de Balzac, fransk forfatter, har engang sagt: »det at samle er en anden

eksistens, måske den lykkeligste«. Han har endvidere beskrevet en samler således: »Et sejt væsen, skarpsindig, tilbageholdende, men alligevel med magt over tingene. Han har en jagthunds eller krybskyttes sporsans og ved altid, hvor den eneste »hare« i området har sin rede«.

Fred. A. Datig, CH 6005, Luzern, Wilenstrasse 5, har udsendt en bogliste omfattende emner som militaria, jagt, skydevåben, historie. Mere end 300 forskellige bøger på engelsk, tysk og fransk.

Husk at kontingentet for 1976 forfaldt til betaling pr. 1. januar. Der vil blive ud-

sendt giroindbetalingskort i løbet af januar, og man håber, at de vil blive modtaget med den sædvanlige velvilje og deraf følgende hurtig indbetaling, således at vort sekretariat spares for besværet med rykkere. Kontingentet er uforandret kr. 100,-.

To our foreign members: Your subscription was due on January 1st. Please send your cheque for Danish kroner 100.- to: The Secretariat of The Danish Arms and Armour Society, 21 Ved Freereslev Hegn, 3400 Hillerød, Denmark. Thank you!

Referat af foredraget om militaria

(11. november 1975)

Af Axel Barding.

TMK's foredragssal var fyldt med et veloplagt publikum, da præsidenten gav ordet til overlærer F. Løvschall, som var aftenens foredragsholder, og som talte om militaria.

Hvad dækker så det ord?

Ja, for overlærer Løvschalls vedkommende dækker det så at sige alt, der havde med soldatens udrustning at gøre, lige bortset fra selve uniformen og våbnene.

Det begyndte med soldaterpiber og endte med distinktioner. Imellem disse to yderpunkter fik vi en masse at vide om militære hovedbeklædninger, patrontasker, brændevins- og feltflasker samt bepakningssager.

Det undrede nok tilhørerne at erfare, at den af Th. Møller beskrevne fængør-taske oprindeligt havde været en patron-taske til papirpatroner til forladegeværer, det forklarer den lille udvendige lomme, der var beregnet til fænghætter.

Over krudthorn, øksehakker og feltlygter gik foredragsholderen videre til signalpiber og fløjter. Ja, selv en i det fynske fundet hestehov med sko brændemærket med diverse militære stempler og stammende fra en remontehest blev gennemgået.

Der afsluttedes med bæltespænder, adjudantsnore og alle slags skulder- og ærmedistinktioner samt afdelings- og regimentmærker.

Foredraget blev levendegjort og illustreret af en række fortræffelige farvelysbilleder, der gjorde det let for publikum at følge med i et ellers ret vanskeligt tilgængeligt emne.

Et velfortjent bifald fulgte foredraget.

Ved det efterfølgende selskabelige samvær foreviste guldsmed Jacobsen to formentlig 1700-tals kårder.

NÆSTE AUKTION

finder sted torsdag den 29. januar 1976 kl. 19,00 i lokalet Frederiksborgvej 147 tv. (døren modsat trappeopgangen). Eftersyn fra kl. 18,30.

Tobaksrygning ikke tilladt.

Skriftlige bud sendes til Poul Rasmussen, Frederiksborgvej 147, 1., 2400 København NV, og skal være fremme senest den 28. januar 1976.

Til priser ved hammerslag lægges 9¼ % moms.

Medlemsbevis må medbringes og forevises ved indgangen.

Indlevering til auktionerne kan fortløbende finde sted til Poul Rasmussen under ovennævnte adresse.

Ved personlig aflevering kan man ringe og aftale tid i forvejen på telefon ÆG (0193) 1443.

For bedre at kunne tilrettelægge auktionerne bedes effekterne være os i hænde så hurtigt som muligt.

467. Billedhefte, 1947, Russerne og Bornholm. 2. del, 25 sider	15,00
468. 3 stk. hue emblemer. Thule Air base, 1 for Fire inspector, forgyldt, 1 for training Superv. Fire Dept., forgyldt, 1 for Fire Fighter Fire Dept. USAF, forcromet, alle nye	65,00
469. Døllebajonet ex fransk M. 1822, halsen mrk. 3912 og klingens L.T., enkelte rustpletter	60,00
470. Døllebajonet ex fransk M. 1822, halsen mrk. 9495 og klingens H.C., let rusten	60,00
471. Hefte: Ord og konsekvens, udviklingen siden 5. maj, Verner Jespersen, 92 sider	2,00
472. Tredelt patrontaske, tysk	10,00
473. Pistoltaske, tysk, mrk. P38, bla 1944 og ørn	20,00
474. Dansk officersskærf, noget slidt	20,00
475. 1 sæt skedebeslag, nysølv, åbning i mundblik, oval ca. 18x8 mm	10,00
476. Spydspids, indonesisk, flammeformet, med pamor, 22 cm lang, angelen ca. 13,5 cm lang, 32 cm lang træske	85,00
477. Krigsmedalje, ital., bronze, 1915-1918, bånd med mange røde, hvide og grønne striber	10,00
478. 5 forskellige amk. mil. lærebøger, 1913-1917, hefte: For france and the faith, sold.breve, 1 facsimile: Kong Georg d. 5. brev til amk. tropper, alt tilhørt dansker i U.S. exped. corps, I. V.K., samt 2 breve til familien i Danmark	20,00
479. Trekantet galaklaphat, dansk, + 2 sølvbroderede ærmeopslag, for hofjægermester, 1902?, i papæske	50,00
480. Bog: Danmarks kamp for Slesvig i årene 1848 og 1849, efter nogle frivilliges papirer, med flere kort. Kjøbenhavn 1851, ryggen gået fra, slidt	30,00
481. Tøjhusmuseets vejledninger, 1959, Vaabensalen	2,00
482. Bog: Martin Bahnsens dagbøger 1864-66 om Aabenraas besættelse. København 1964	10,00
483. Hefte: Slaget ved Fredericia d. 6. juli 1849 med 1 Kaart. 55 sider. lidt laset og plettet	20,00
484. Hefte: Rapport over Frederiksstads forsvar 29/9 til 4/10 1850, med kort, 16 sider, brugspræget	20,00
485. Bog: Liljefalk og Lütken: Vor sidste kamp for Sønderjylland, 616 sider med billeder fra samtiden, farveillustrationer samt vignetter. København 1904. Løs i ryggen, slidt	25,00
486. Bog: I Krig og Kantonement 1864, erindringer af sekl. Borberg v/ 17. Inf.reg., 110 sider. København 1938	10,00
487. Bog: Engelske soldaterbreve I. V.K. Kbhn. 1951	2,00
488. Kasket, dansk M. 23 for prlt. med læderskygge, brugspræget	40,00
489. Spidshue, dansk M. 23, lyseblå, for Livgarden, sølvet anløbet, snavset	35,00
490. Sværdtaske, dansk, læder, for bajonet M. 1915, fodf., flere huller i stropperne efter knapper	20,00
491. Adjutantsnor til uniform M. 23	2,00

492. Olieflaske M. 1900 til gevær M. 89	2,00
493. Officerssporer med remme og 1 sæt støvletrækkere	5,00
494. Skulderstrop for sergent af fodf. M. 1916, knap med kroner og romertal III	5,00
495. Skulderstrop, feltdistinktion for sekt.? af fodf. M. 1849	20,00
496. 3 stk. felthuer, dansk, M. 44 (flyver blå, mørkeblå og khaki), 1 stk. M. 59 khaki, 2 sølvkorkarder og 1 oval metalkokarde	5,00
497. Felthue, dansk M. 23 med rund metalkokarde	10,00
498. Portepeé, dansk, for rytteroff., mørk skindrem	5,00
499. Bog: Rideinstruktion for rytteriet 1917	5,00
500. Bog: Felttjenesteinstruktion 1907, fugtpletlet	2,00
501. Kvast for Livgarden, rød med hvid skindrem	15,00
502. Skede for livgardesabel, knæk i læderet ved dupskoen	100,00
503. Fangsnor til bjørneskindshue, dansk	20,00
504. Sabel, engl. Light cavalry officers sword M. 1822, skindgreb slidt, klinge med ætsninger bl. a. royal artillery. Stålskede med 2 bæringer og portepeé	400,00
505. Sidevåben for fodfolk M. 1854, »gravkors«, parerstang mrk. 2126. Klingen tæret og meget pudset	380,00
506. Luftgevær, kinesisk, model »55«, piben »knækkes« ved tryk på udløserpal, indstilleligt visér, justerskrue ved aftrækker	200,00
507. Bajonet, czech, model VZ 24 uden dølle. Stålskede lidt rusten	125,00
508. Album: Cigarretten/Bilderdienst, Hamburg, Adolf Hitler Bilder aus dem Leben des Führers, 133 sider, 1936, komplet	60,00
509. Porcelænfigur, fra serien Napoleon og hans generaler, 25 cm høj, BERTRAND 1773–1844. Hvid, sort, rød, blå og guldfarvet	225,00
510. Firkantet lygte med læderbærestrop	5,00
511. Feltlygte, dansk, kunststof khakifarvet efter amk. model, glas mangler	5,00
512. Feltlygte, dansk M. 1914/15 mrk. kronet HT 5060?, brunt læder	15,00
513. Flintlås, dansk, Kyhls indvendig model 1807 for pistol, låseblæk 14,8 cm langt, lidt tæret, en del slidt, med sideblæk, aftrækker, rep., og aftrækkerbøjle, mrk. 4DR 163, og kolbebeslag	250,00
514. Skede for garderofficerssabel model 1852? Nysølvbeslag, læderet knækket sammen 7 steder	25,00
515. 10 stk. trekantede kårdeklinger med lille dup i spidsen, ca. 110 cm lange	50,00
516. Mundingshætte, stål, mrk. LG 96, og geværrem M. 89	35,00
517. Geværrem og mundingshætte, stål, mrk. 7R.59 til M. 89	35,00
518. Kortlampe, amk., med variabel lysstyrke, inddeling på glasset delvis afslidt. Sortlakeret	25,00
519. Webbingudrustning: Paktaske M. 42, 2 forbindelsesstykker, engl. geværrem, slidt, geværrem til Garand, tæpperemsæt, regnslagstaske, gamacher og bajonetholder	50,00
520. 76 mm eksercerpatron, ca. 81,5 cm lang	50,00
521. NATO-signalstandere, 13 stk.: INT, ANS, Corpen, FORM, Desig, Negat, STBD, Turn, EMERG, Speed, Port, Prep og BLACK. Enkelte revner og reparationer	130,00
522. Kontreadmiralsflag, dansk	50,00
523. Messingtromme M. 1834 med messinggreifer, uden trommeskind	450,00
524. V.S. årbog IXa–c, bl. a. Københavnske Sværdfegebiografier ca. 1650–1850, og 22 tavler med tegninger, billeder og beskrivelser af danske blankvåben	50,00
525. V.S. årbog Xa, bl. a. om bevæbning og udrustning 1657–60	25,00
526. V.S. årbog Xb, bl. a. Belønningssabler for gymnastiklærere, befalingsmandssidevåben med påmonteret kurvfæste og Automatisk Pistol System Schouboe	35,00
527. V.S. årbog Xc, bl. a. 3 oldenborgske kanoner og den franske kårde i det XVI. århundrede	25,00
528. V.S. årbog XIa, bl. a. To pistol-typer, der var moderne for mere end 100 år siden (Colt) og Mîndesablerne for slaget på Rheden	25,00
529. V.S. årbog (XIb), bl. a. om den lette kavallerisabel M. 1843 og slesvig-holstenernes våben og lidt om bevæbningen ved det holstenske og det slesvigske gendarmeri	35,00
530. V.S. årbog XIc, bl. a. om udviklingen af kyrasserpallaskerne M. 1831 og 1838 og Danske marinerevolvere	30,00
531. V.S. årbog XIIa, bl. a. om tilbehør til skydevåben før 1800, Amerikanske signalkoder og	

signalpistoler 1846–1918 og Den danske hærs revolvere	30,00
532. V.S. årbog XIII, bl. a. om Vaser, Liljer og Kroner i Heraldiken og 1889-Geværet i det danske forsvars tjeneste	30,00
533. V.S. årbog XIV, E. A. Christensen Våbensamling	30,00
534. V.S. årbog XV, Tyrkiske våben i Wien	25,00
535. V.S. årbog XVI, bl. a. Bevæbning og skydning på straffeanstalten ved Horsens og engelske 1½ tomme signalpistoler	30,00
536. V.S. årbog XVII, bl. a. Pistolforsøg ved skydeskolen for håndvåben 1899–1911, Hærens sidevåben efter ordningen af 1869 og Søetatens korpssabler i 1800-tallet	30,00
537. V.S. årbog XVIII, bl. a. Kongens æressabel i den danske marine, Søetatens kadetsabler, huggerter og skibssabler, og Ryttersabel M. 1894 og Artillerisabel for beredne M. 1854/99	30,00
538. V.S. årbog XIX, bl. a. om det automatiske jagtgevær system: Sjögren	30,00
539. V.S. årbog, The indian sword	35,00
540. C. L. Seiferts tegninger: Danske uniformer: Ordenskorpsset paa St. Thomas, underofficer (sergeant major) 1916	30,00
541. Ordenskorpsset paa St. Thomas, piberdreng (Drummer and piper)	30,00
542. Statsraadet: Statsraadssekretær 1916	30,00
543. De kgl. ordeners kapitel: Officiant 1918	30,00
544. Militære Rangcharger: Krigsraad, galadragt 1915	30,00
545. Hofstaterne: Kammerherre, blå gala 1917	30,00
546. Feltartilleri: Kaptajn, almindelig tjenestedragt 1917	30,00
547. Forplejningskorpsset: Overintendant i galadragt, 1916	30,00
548. Rytteriet: Generalmajor, våbenets uniform, 1916	30,00
549. Gardehusarregimentet: Oberstløjtnant i snorekappe, fold i papir	30,00
550. Gardehusarregimentet: Sekondløjtnant, almindelig tjenestedragt, 1916	30,00
551. Skovrider, galauniform, 1916	30,00
552. Inspektør og skifteforvalter i Grønland, galauniform, 1917, revne og folder i papir	20,00
553. Søværnet: Kanoner, tjenesteuniform, 1916	30,00
554. Søværnet: Værnepligtig, arbejdsdragt 1918	30,00
555. Søværnet: Premierløjtnant, trope-uniform 1916	30,00
556. Søværnet: Intendant (under 6 års tjeneste), halv-gala 1918	30,00
557. Havnedirektør, galauniform 1916	30,00
558. Remington, prøvekarabin? Piben stemplet 2 K. krone P. og afkortet til 21¾", og de yderste 2" neddrejet, næsestykket passer i rundingen, fast bageste sigtekærv. Låsestolen stemplet med en krone mellem K og P og 2-tal under samt kronet P og K og Chr. X's? monogram, på fligen: Remingtons Iliion N.Y. U.S.A. og bl. PAT, MAY 1864 APRIL 1866. Skæftet afkortet, ingen kolbekappe. Total længde 92,5 cm	900,00
559. Salonpistol 10,4 mm, tysk, enkeltlader »Scheibenpistolen« med kipløb, omdannet salongevær? Lukkerigel på højre side af låserammen, som er stemplet med kronet B og U, kørnerprikker og mejselriller som dekoration på begge sider. Kolben dårligt tilpasset, kraftig kolbekappe med stor drejet knap	250,00
560. Signalpistol, engl. 1" no I, MK 4 zink, piben 14,5 cm lang, trompetformet mrk. BE 8324 kronet G og P, krumme trægreb skaller	300,00
561. Bajonet, tysk for G.3, trægreb med dybe riller, blank tveægget klinge, stemplet bl. a. med egern. Træfiberskede med pånitted sværdtaske, fabrikat RHEINMETALL	175,00
562. Læderskede, dansk, til dølgebajonet for riffel 1864/65? afkortet? 48 cm lang	90,00
563. Pistolgreb, engl., stål for STEN, mrk. M. 89	10,00
564. Garnisonsviskestokke, danske, messing, for Gv. 1889, Kb. 1889 og pistol 1910/21, alle uden træskaft	25,00
565. Magasinsamling 6 stk., 2 tyske, 2 czech. og 2 franske	60,00
566. Rodepose, lædertøj, rem, pistoltaske, kolbepude og webbingremme	20,00
567. Geværremme, 2 stk. læder	6,00
568. Brunt læderremstæt til M. 23 uniform mrk. kronet H.V.	20,00
569. Svær italiensk? kårde i renæssancestil, tidlig 1600-tallet, med jernfæste. Fra håndbøjle og nedadbukket parerstang udgår 2 parerhager. Mellem disses fødder sidder en lille vandret og en større skråtstillet parerriering, som deler sig og er forbundet med håndbøjlen, disse dele er af rektangulært tværsnit, rigt ornamenteret med bladornamenter, og midt	

- på pareringe en liggende og på håndbøjle en stående kvinde?figur. Fra parerhageføddernes bagside udgår 3 runde lidt s-formede bøjler, som samles og ender i håndbøjlen. Knappen nærmest »blommeformet« af ottekantet tværsnit, ornamenteret som resten, på forsiden et hoved og stående kvinde med sværd og fane? og på bagsiden romersk? kriger med sværd. Grebet beviklet med 1 ompunden jerntråd adskilt af 3 glatte, tyrkerhoveder ligeledes ompundet tråd. Klingen flad sekskantet, 4 cm bred og 2 riller i forten, heri på begge sider bogstaver, på forsiden gentagne utydelige bl.a. N I og A og på anden side i begge riller ANNANNI, i ricassoen et stempel af spansk tye. B med mulig krone over. Klingen ca. 91 cm lang, afkortet? total længde ca. 107 cm 2000,00
570. Rapir, jernfæste, sen 1500? af samme hovedtype som foregående, men med runde bøjler, og lige parerstang 23 cm lang og oval knap, alt rigt sølvindlagt, blomstermotiver, og med rester af forgyldning i bunden. Grebet med snoede tråde af varierende tykkelse, flere af sølv, ligesom tyrkerhovederne. Klingen ca. 116 cm lang, flad sekskantet 2 cm bred, i ricassoen indslået stempel af spansk type, kronet T? I forten en rille, hvori der er stemplet, som læses: DEAIALA og på bagsiden D.E.T.(oledo?). Total længde 132 cm 20.000,0
571. Stangsværd, trabantcouse, falcione, sidste halvdel af 1500-tallet. Firkantet dølle med brudte hjørner og 2 skinner, hvor 2 ud af 6 søm mangler, fra døllens kropstykke ud-springer en eenægget mod spidsen tvæægget meget kraftig sværdklinge ca. 76 cm lang med 2 meget korte parerstænger. Ved fortens slutning udgår fra ryggen et kraftigt fliget gennembrudt blad med panserbrydende spids. Det hele rigt ornamenteret, guld og sølvindlagt, de samme motiver på begge sider. I sølvrammer følgende motiver, på døllen cherub'er, inderst på klingen og på bladet lignende motiver, dernæst en ørn med udbredte vinger og i en 2-delt oval ramme en grif? og derover en ørn, begge med udbredte vinger, over rammen en kardinalhat, hvorfra kvaster hænger ned, derefter igen en grif, herover en femtakket krone med en laurbær og 2 palmegrene, så en pavekrone? med korslagte nøgler og til slut cherup. Dølle med kropstykke og flige 33 cm. Ottekantet stage beklædt med rødt fløj, luvslidt, tæt, besat med messingsøm, dupsko af jern. Stagen ca. 2 m lang. Ved døllen en mængde små røde kvaster i sølvtråde 5000,00
572. Sølvdragtkårde, stor, grebet ret langt, parerpladen bådformet, rigt gennembrudt med rococoagtige snirkler og flige der på begge sider går op over parerstangen, som er vertikalt s-formet, håndbøjlen ind- og udsvæjft med muslingagtig motiv på midten. Grebet ovalt tværsnit og knappen blommeformet og rigt ornamenteret med rococoagtige snirkler. Fæste med undtagelse af parerplade støbt i ét eller loddet sammen. Trekantet klinge ca. 93 cm lang med lidt ætsning og et W. Total længde ca. 112 cm. Sort læderskede med sølvmontering der svarer til fæstet 2000,00
573. Sølvdragtkårde 1800-tals i Louis Seize stil. Grebet, parerbøjle, -plade og urneformet knap, gennembrudt med blomstermotiver. Kropstykket rigt udarbejdet med florale motiver og hunde?hoveder ud af hvis munde håndbøjle og parerstang kommer, undersiden af parerpladen glat. Trekantet klinge med lidt ætsning samt drueklase med N.K. om 1000,00
574. Kort stiv kårde? 1600-tals stil? med nedadbøjet parerstænger og parerring, pæreformet knap, groft ornamenteret med akantos motiv. Greb med snoet, flettet jerntråd, der er knækket et sted, så det sidder lidt løst. Rhombeformet klinge 64,5 cm lang, på begge sider af klingebrystet kronet M og på kanterne halvrund streg og 3 stjerner. Total længde 81 cm 1000,00
575. Kortsværd »Cinquede«? Skiveformet, kantriflet knap på hvis hvælvede flader der fremtræder profil af mand med italiensk? hovedbeklædning på den ene side og en kvinde med slør over håret på den anden. Grebet beklædt med tætviklet tynd kobbertråd og for enderne muffer af jern formet som kroner forbundet med fire stave, nedadbøjet parerstang støbt i flammert bladornamentik. Rester af forgyldning på knap og parerstang. Stiv oksetungeklinge med svag ryg langs midten, på det bredeste sted 6 cm, ca. 47 cm lang og med rustar. Total længde 62 cm 2500,00
576. Tohåndssværd, knappen af jern og form som en syvfliget krone, groft netskåret på de øvre flader, på 3 af de indsvæfede flige slået ZBF – 1158 – og CIC IX. Grebet af læder, slidt, sammensat med ekstra stykke på langs, med en udbredning på midten. For begge ender af greben en ring af udfliget læder og krans af pels? Rund lige parerstang, som er tykkest mod enderne, 33 cm lang og med grove tværriller, primitivt udført. Klingen af

	fladt sekskantet tværsnit, brystet ret langt, rektangulært, 4,2 cm bredt og med fire riller, hvoraf to fortsætter ned i fortjen. På begge sider af klingens 2 stempler, lignende omvendt kronet V. Klingelængde ca. 115 cm, ca. 1 cm af spidsen afknækket, tæt mod spidsen. Totallængde 150 cm	2000,00
577.	Bolokniv, amk., kraftig ca. 35 cm lang klinge, ved messingparerstang 3,9 cm bred, lige ryg og 11 cm fra spidsen 6,4 cm bred, mrk. US 239? og SA brændende bombe og 1909, groft trægreb, som bukker fremefter, med tre nitter, messingknap som vender frem. Totallængde 49 cm	120,00
578.	Hospitalskorpskniv, bolokniv, amk., kraftig krum klinge ca. 30 cm lang, ved kraftig s-formet messingparerstang 3 cm bred, hvorefter den bliver 6 cm bred, ca. 7 cm fra enden, som er ca. 4,5 cm bred, klingens mrk. US 21830 og SA, brændende bombe og 1911. Groft fingerformet trægreb med 3 nitter, messingknap, som vender fremefter. Totallængde ca. 43 cm	120,00
579.	Bajonet, fransk, Epeé, Model 1886/93/16, med messinggreb, mrk. L 4723, stålskede mrk. R 31235	120,00
580.	Bajonet, engl. MK II. Nr. 7. For junglekarabin, kunststofgrebskaller, knappen til at dreje for påsætning, klinge af bowieblad type med skede mrk. S. 285. Forniklet	100,00
581.	Knivbajonet, fransk, M. 1892, parerstang mrk. C 56370, med stålskede mrk. det samme	100,00
582.	Bajonet, Czech., model VZ24 med døjle knap mrk. tgf, med stålskede mrk. E3-48 og tgf	100,00
583.	Sabel, russisk, kraftig let krum énægget klinge med bred hulslibning, messingfæste af fransk type parerbøjle og -stang, som ender i en ring i ét, langrille tværgreb. Sort stålskede med 1 bæring i ryggen	400,00
584.	Pallask, svensk M. 1893, fæste af messing, parerplade med ombygning og en række huller hele kanten rundt, greb med voksdug? og snoet tråd i rillerne. Ca. 87,5 cm lang tveægget klinge med smal rille i midten, med stålskede	350,00
585.	Epeé bajonet, fransk M. 1886/93/16 med nysølvgreb, mrk. P 21454, stålskede, mrk. afslidt	120,00

Solgt ved auktionen den 13. november 1975:

Nr.	Kr.	Nr.	Kr.	Nr.	Kr.	Nr.	Kr.	Nr.	Kr.
202	25,00	235	36,00	261	1050,00	288	80,00	317	105,00
205	16,00	236	15,00	262	90,00	289	80,00	318	90,00
206	10,00	238	60,00	263	70,00	290	105,00	319	65,00
207	10,00	239	55,00	264	115,00	291	26,00	320	155,00
208	9,00	240	27,00	265	46,00	292	160,00	321	110,00
209	10,00	241	155,00	266	85,00	293	105,00	322	800,00
210	10,00	242	125,00	268	555,00	294	120,00	323	615,00
211	11,00	243	505,00	269	10,00	295	48,00	325	400,00
212	11,00	244	50,00	270	75,00	296	475,00	326	85,00
213	10,00	245	60,00	271	530,00	297	535,00	327	55,00
219	35,00	246	13,00	273	2700,00	298	205,00	328	70,00
220	26,00	247	13,00	274	500,00	299	220,00	329	110,00
221	26,00	248	10,00	275	620,00	300	155,00	330	55,00
222	10,00	249	10,00	276	365,00	301	55,00	331	60,00
223	16,00	250	24,00	277	525,00	303	125,00	332	110,00
224	11,00	251	55,00	278	55,00	304	110,00	333	8,00
225	150,00	252	50,00	279	1405,00	305	90,00	334	13,00
226	11,00	253	100,00	280	36,00	306	180,00	335	26,00
227	21,00	254	170,00	281	18,00	308	30,00	336	12,00
228	1,00	255	85,00	282	21,00	310	30,00	337	21,00
230	10,00	256	25,00	283	80,00	312	12,00	338	70,00
231	20,00	257	60,00	284	21,00	313	26,00		
232	20,00	258	70,00	285	35,00	314	130,00		
233	20,00	259	46,00	286	80,00	315	80,00		
234	10,00	260	55,00	287	16,00	316	130,00		

Annoncer om »KØB – SALG – BYTTE« koster for tiden kr. 2,00 pr. påbegyndt linie. Betaling bagud efter modtagelse af giroindbetalingskort.

KØB/WANTED/KAUF

Gamle danske våben af alle slags købes.

The Meyer's Collection,
tlf. (02) 42 25 97.

BYTTE/EXCHANGE/TAUSCH

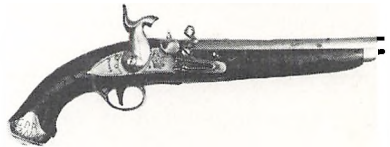
Dansk flintlåspistol M. 1772 ønskes byttet med 1750-pallask, evt. M. 1831 eller M. 1838, eller flintpistol M. 1806.
E. Bøgh Sørensen, tlf. (06) 11 35 82.

DIVERSE

Efterlysning: Oplysninger søges om engelske perkussionsskydevåben (ex. flint) med udvendig hanesikring, der udnytter panddækkelfjederen fra flintlåsen. Evt. mrk. GDR.

Hvem har en sådan?

Henvendelse venligst til redaktionen.

En redaktionel bemærkning

Fra mange medlemmers side er der givet udtryk for, at man er glad for vort Tidsskrift, men gerne ser flere artikler om våben m. m. og færre mødereferater. Hvor skal artiklerne komme fra? Vel først og fremmest fra medlemmerne selv! Vi ved jo, at der er mange, der i en årrække har dyrket et eller flere emner inden for våbenhistorien, og derigennem akkumuleret en viden, der burde komme os alle til gavn og glæde. Så fat fjerpenen og skriv til os. Vi mangler altid stof om våben, skyde- såvel som blanke, men der er også efterlyst artikler om militaria, såsom hovedbeklædning, sværdtasker, sabelkvaste o. lign. *Red.*

Ved De . . . at vi i 10 år har været specialist i våbenbøger? Ring, og vi sender Dem gerne en ill. bogliste over våben før 1820 eller våben efter 1820 eller over orientalske, japanske våben samt ordre og uniformer. Listerne fås på engelsk eller tysk med danske priser.

K. E. SKAFTE - 4800 Nykøbing F. - Telefon (03) 85 15 06